

Mål C-121/07

Europeiska gemenskapernas kommission

mot

Republiken Frankrike

”Fördragsbrott — Direktiv 2001/18/EG — Avsiktlig utsättning i miljön och utsläppande på marknaden av GMO — Dom varigenom domstolen fastställer fördragsbrott — Underlåtenhet att följa domen — Artikel 228 EG — Åtgärder under domstolsförfarandet som innebär att domen har följts — Ekonomiska sanktioner”

Förslag till avgörande av generaladvokat J. Mazák föredraget den 5 juni 2008. . . I - 9163

Domstolens dom (stora avdelningen) av den 9 december 2008. I - 9192

Sammanfattning av domen

1. *Talan om fördragsbrott — Dom varigenom domstolen fastställer fördragsbrott — Tidsfrist för uppfyllande*
(Artikel 228 EG)
2. *Talan om fördragsbrott — Dom varigenom domstolen fastställer fördragsbrott — Underlåtenhet att fullgöra skyldigheten att följa domen — Ekonomiska sanktioner — Syfte*
(Artikel 228.2 EG)

3. *Talan om fördragsbrott — Dom varigenom domstolen fastställer fördragsbrott — Underlåtenhet att fullgöra skyldigheten att följa domen — Ekonomiska sanktioner — Föreläggande av ett schablonbelopp*
(Artikel 228.2 EG)

1. I artikel 228 EG föreskrivs inte någon tidsfrist inom vilken en dom måste följas. Det krävs emellertid, av hänsyn till vikten av en omedelbar och enhetlig tillämpning av gemenskapsrätten, att åtgärder för att följa en dom vidtas omedelbart och slutförs snarast möjligt.

(se punkt 21)

2. Det förfarande som föreskrivs i artikel 228.2 EG har till syfte att förmå en felande medlemsstat att följa en dom om fördragsbrott och därigenom säkerställa en effektiv tillämpning av gemenskapsrätten. De åtgärder som föreskrivs i denna bestämmelse, det vill säga schablonbeloppet och det löpande vitet, har båda samma syfte.

I detta hänseende ankommer det i varje mål på domstolen att, med beaktande av omständigheterna i varje enskilt fall som den har att avgöra och med hänsyn till den grad av påtryckning och avskräckande effekt som anses nödvändig, förelägga de ekonomiska sanktioner som är lämpliga i syfte att säkerställa att den dom varigenom ett fördragsbrott har fastställts följs

snarast möjligt och att förhindra att liknande överträdelser av gemenskapsrätten upprepas.

Föreläggande av löpande vite kan vara särskilt lämpat för att förmå en medlemsstat att snarast upphöra med ett fördragsbrott som, i avsaknad av en sådan åtgärd, skulle tendera att bestå, medan ett föreläggande att betala ett schablonbelopp snarare grundar sig på bedömningen av de konsekvenser som den berörda medlemsstatens fördragsbrott får för allmänna och enskilda intressen, särskilt när fördragsbrottet har pågått under en lång tid efter meddelandet av den dom varigenom fördragsbrottet ursprungligen fastställdes.

Löpande vite, vilket har en väsentligen påtryckande funktion med avseende på det pågående fördragsbrottet, ska sålunda i princip endast föreläggas såvida underlåtenheten att följa den dom varigenom fördragsbrottet ursprungligen fastställdes består. Detta gäller emellertid inte för föreläggande av schablonbelopp.

(se punkterna 27 och 56–59)

3. Ett eventuellt föreläggande av schablonbelopp ska inte ske automatiskt utan måste, i varje enskilt fall, grundas på samtliga relevanta omständigheter avseende såväl det fastställda fördragsbrottets särdrag som den attityd som intas av den medlemsstat mot vilken ett förfarande har inletts med stöd av artikel 228 EG.

I detta avseende kan riktlinjer av det slag som förekommer i kommissionens publicerade meddelande avseende föreläggande av schablonbelopp visserligen på ett effektivt sätt bidra till att säkerställa insyn, förutsebarhet och rättssäkerhet vad gäller kommissionens handlande. Domstolen är emellertid inte bunden av dessa riktlinjer vid utövandet av sin befogenhet enligt artikel 228.2 EG.

Den omständigheten att domstolen hittills inte har förelagt en medlemsstat att betala ett schablonbelopp i en situation där den ursprungliga domen till fullo har följts innan förfarandet med stöd av artikel 228 EG har avslutats, hindrar i övrigt inte att domstolen beslutar om ett sådant föreläggande i ett annat mål, om detta anses nödvändigt med hänsyn till de i målet

föreliggande omständigheterna och till den grad av påtryckning och avskräckande effekt som krävs.

Om domstolen beslutar att förelägga ett schablonbelopp ankommer det på domstolen att, inom sitt utrymme för skönsmässig bedömning, fastställa detta så att det dels är anpassat efter omständigheterna, dels står i proportion till det fastställda fördragsbrottet och den aktuella medlemsstatens betalningsförmåga.

Varaktigheten av fördragsbrottet efter den dom varigenom det fastställdes samt de allmänna och enskilda intressen som står på spel ingår bland de faktorer som är relevanta vid fattandet av ett sådant beslut.

Ett fördragsbrott är särskilt allvarligt när underlåtenheten att följa en dom från domstolen kan innebära skada på miljön och äventyra människors hälsa, med beaktande av att skydd för miljön och människors hälsa är en del av gemenskapens miljöpolitiska mål enligt artikel 174 EG. Detsamma gäller i princip när den

fria rörligheten för varor fortlöpande hindras, i strid med gemenskapsrätten, trots att det finns en dom där domstolen har fastställt att det föreligger ett fördragsbrott i detta avseende.

bestämt gemenskapsområde kan tyda på att det krävs en åtgärd med avskräckande effekt, såsom föreläggande av ett schablonbelopp, för att på ett effektivt sätt förhindra att liknande överträdelser av gemenskapsrätten upprepas i framtiden.

Det faktum att en medlemsstat har gjort sig skyldig till upprepade överträdelser på ett

(se punkterna 60–64, 69, 77, 78 och 80)